

RISTAAN SEJARAH III : Universiti Islam Sultan Sharif Ali

PENDAHULUAN

URA-URA penubuhan Universiti Islam di Negara Brunei Darussalam adalah bertitik tolak dari titah awal Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddin Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di Pertuan Negara Brunei Darussalam, pada Majlis Konvokesyen Ke-16 Universiti Brunei Darussalam pada 18 September 2004, iaitu :

".....Pusat Pengajian Tinggi kita yang tunggal, Universiti Brunei Darussalam telah pun berusia mencecah hampir dua dekad dan seperti orang yang mempunyai anak tunggal, di mana anaknya itu sudah dewasa, apakah dia tidak teringin untuk memiliki anak kedua pula? Kalau anak yang pertama lelaki, apakah tidak mungkin dia menginginkan anak perempuan pula?."

Dalam Majlis Konvokesyen Ke-17 Universiti Brunei Darussalam pada 6 September 2005 baginda mengulangi lagi titah di atas :

"Pada tahun lepas, saya menyarankan mengenai penubuhan sebuah lagi institusi pengajian tinggi di negara ini. Sekarang biarlah saya jelaskan bahawa institusi pengajian yang saya maksudkan itu ialah sebuah 'Universiti Islam' tulen. Ia akan menampung keperluan masa kini dan akan datang, di samping menjadi mercu tanda kegemilangan kepada negara

Saya harap ia akan segera difikirkan. Dan saya juga yakin bahawa asasnya sudah pun ada, tinggal sahaja lagi bilakah masanya kita mengorak langkah."

Dalam Majlis Konvokesyen Ke-18 Universiti Brunei Darussalam pada 4 September 2006 sekali lagi baginda mengulangi maksud titah baginda :

"Selain itu, beta ingin juga mengulangi di sini, bahawa matlamat kita ialah sebuah pusat pengajian tinggi Islam yang tulen, yang akan menjadi landmark kita di dunia dan juga di akhirat, insyaaAllah."

Sementara itu pada Majlis Sambutan Hari Kebangsaan Negara Brunei Darussalam Ke-21 pada 23 Februari 2005 baginda menyentuh lagi dengan menggariskan objektif pengajian tinggi Islam itu ialah :

".....di peringkat asas, pendidikan agama hendaklah sempurna, sementara di peringkat tinggi pula hendaklah mampu melahirkan ulama dan cendekiawan berwibawa..."

JAWATANKUASA PANDU PENUBUHAN UNIVERSITI ISLAM (STEERING COMMITTEE)

Dari keinginan baginda yang begitu luhur dan kuat, maka Kementerian Pendidikan pada masa itu telah memikirkannya dengan bersungguh-sungguh dan berusaha untuk menahyut seruan tersebut serta melaksanakan sebaik-baiknya. Yang Berhormat Menteri Pendidikan (Pehin Orang Kaya Seri Lela Dato Seri Setia Awang Haji Abdul Rahman bin Mohd. Taib) telah melantik sebuah Jawatankuasa Pandu (Steering Committee) yang dipengerusikan oleh Yang Mulia Timbalan Menteri Pendidikan (Pengiran Dato Seri Setia Dr. Haji Mohammad bin Pengiran Haji Abd. Rahman) untuk menyusun dan memikirkan perkara di atas sesuai ilmu dan pengalamannya.

Ahli-ahli yang menganggotai Jawatankuasa Pandu Penubuhan Universiti Islam mengikut sekretariat ialah :

1. Yang Mulia Pengiran Dato Seri Setia Dr.

Oleh : Pengiran Dato Seri Setia Dr. Haji
Mohammad Pengiran Haji Abdul
Rahman dengan kerjasama
Meja Kandungan Khas Pelita Brunei

Haji Mohammad bin Pengiran Haji Abd. Rahman (Timbalan Menteri Pendidikan selaku Pengerusi).

2. Yang Mulia Dato Paduka Haji Sheikh Adnan bin Sheikh Mohammad (Setiausaha Tetap, Kementerian Pendidikan selaku Timbalan Pengerusi).

3. Yang Mulia Dato Paduka Haji Abdul Rahman bin Haji Mohiddin (Setiausaha Tetap, Kementerian Hal Ehwal Ugama).

4. Yang Mulia Dato Paduka Haji Ali bin Haji Apong (Setiausaha Tetap, Kementerian Kewangan).

5. Yang Mulia Awang Haji Mohd. Said bin POKPS Dato Paduka Haji Hashim (Setiausaha Tetap (Teknikal dan Profesional) Kementerian Pembangunan).

6. Yang Mulia Dato Paduka Dr. Awang Haji Ismail bin Haji Duraman (Naib Canselor, Universiti Brunei Darussalam).

7. Yang Mulia Dato Paduk Awang Haji Ishak bin Haji Abdullah (Timbalan Setiausaha Tetap, Kementerian Hal Ehwal Ugama).

8. Yang Mulia Dayang Afsah binti Haji Abdul Majid (Timbalan Setiausaha Tetap, Kementerian Pendidikan).

9. Yang Mulia Awang Haji Mohd. Daud bin Haji Mahmud (Timbalan Setiausaha Tetap (Perancangan dan Dasar), Kementerian Pendidikan).

10. Yang Mulia Dato Paduka Haji Saifon bin Haji Awang Besar (Ketua Pengarah, Jabatan Perkhidmatan Awam).

11. Yang Mulia Datin Paduka Dayang Magdelene Chong (Pegawacara Negara, Pejabat Peguam Negara).

12. Yang Mulia Dr. Haji Mohd. Yusof bin Haji Awang Damit (Penolong Naib Canselor, Universiti Brunei Darussalam).

13. Yang Mulia Dr. Hajah Masnon binti Haji Ibrahim (Dekan Institut Pengajian Islam Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddin, Universiti Brunei Darussalam).

14. Yang Mulia Awang Haji Japar bin Haji Maidin (Ketua Pegawai Istanbat, Jabatan Mufti Kerajaan).

15. Yang Mulia Dayang Hajah Nurjom binti Haji Mohd. Yusof (Ketua Pengarah Pendidikan selaku Setiausaha).

Mesyuarat telah diadakan sebanyak tujuh kali bagi menyempurnakan Kertas Cadangan ini. (Jawatankuasa Pandu Penubuhan Universiti Islam Brunei, Syawal / November 2006 : 2).

KERTAS CADANGAN PENUBUHAN UNIVERSITI ISLAM BRUNEI

Dalam pada itu, Yang Berbahagia Tan Sri Profesor Dr. Mohd. Kamal Hassan bekas Rektor Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) telah dijemput ke Kementerian Pendidikan, Brunei khusus untuk memberi pandangannya terhadap Kertas Cadangan Penubuhan Universiti Islam Brunei ini, iaitu pada 28 September hingga 1 Oktober 2006. Beliau telah menyokong sepenuhnya Kertas Cadangan yang telah disediakan, dan mengatakan telah tiba masanya Brunei memilikinya, sesuai dengan perlembagaan

PLAN STRATEGIK

Usaha untuk mewujudkan Plan Strategik bagi UNISSA ini telah diketuai oleh Penasihat Tetap Akademik UNISSA, Yang Mulia Profesor Dato Dr. Haji Abdul Moner Yaacob. Kumpulan tersebut termasuklah Rektor dan Penolong Rektor UNISSA, dan pensyarah-pensyarah kanan UNISSA yang mengambil masa lebih dari enam bulan untuk menyiapkannya. Seorang ahli akademik yang berpengalaman dari Malaysia juga telah diundang ke Brunei untuk menghalusi Plan Strategik tersebut. Beliau ialah Yang Berbahagia Tan Sri Dato' Dr. Wan Zahid bin Mohd. Nordin bagi menghasilkan satu Plan Strategik yang komprehensif dan praktikal.

Sudah tentu untuk menyediakan Plan Strategik ini bukan suatu kerja yang mudah. Ia memerlukan *brainstorming* dan perbincangan-perbincangan yang tenang, tetapi serius untuk mempraktikkan perancangan masa depan UNISSA sebaik yang mungkin. Moga-moga dengan adanya Plan Strategik itu nanti, universiti ini akan dapat berjalan secara lebih terancang dan sistematik, dapat menjadikan UNISSA sebagai "Mercury Tanda" kecemerlangan Islam di Negara Brunei Darussalam sebagaimana yang dihasratkan oleh Baginda Sultan.

Apa makna "Mercury Tanda"? "Mercury Tanda" bagi saya bukan hanya dilihat dari aspek fizikal universiti yang memaparkan bentuk atikteknya yang artistik dan menampakkan kegemilangan syiar Islam di negara kita malah juga dari segi akademiknya yang menunjukkan adanya mutu atau kualiti yang tinggi berteraskan Al-Quran dan Al-Sunnah yang memiliki ketulenan dan dapat menjadi rujukan umat Islam. Malah yang tidak kurang pentingnya ialah dengan mutu atau kualitinya yang bertaraf antarabangsa itu dapat menarik para pelajar dan ahli-ahli akademik dari luar negara untuk mendapatkan ilmu yang bermanfaat di dunia dan di akhirat.

Selain itu, universiti ini juga ditubuhkan untuk mendukung kedudukan Islam sebagai agama rasmi negara mengikut aliran Ahli Sunnah Wal Jamaah dan Mazhab Shafi'i.

Titah Kebawah Duli Yang Maha Mulia supaya universiti ini dapat melahirkan ulama dan cendekiawan yang berwibawa bukanlah mudah, tetapi bukan pula mustahil kerana universiti ini telah pun mempunyai asas kearah itu. Kita memerlukan ulama yang luas ilmunya dalam keilmuan Islam dan kita memerlukan cendekiawan yang berwibawa dari segala bidang, tetapi mempunyai perspektif Islam yang betul adalah sesuatu yang benar-benar dihajati oleh negara kita, rantau ini dan dunia global sebenarnya. Tidak mustahil dari negara kita yang kecil ini terpancar cahaya itu, kerana kita mempunyai seorang raja yang peka kepada ajaran Islam, mencintai ajaran Islam yang murni, tetapi berfikir global. (Pengiran Dato Seri Setia Dr. Haji Mohammad bin Pengiran Haji Abdul Rahman, 2010 : 271 - 273).

Al-Hamdulillah, kemunculan universiti ini tidak lahir dalam sekelip mata, sebaliknya penubuhannya mempunyai sejarah yang panjang, iaitu dari Institut Pengajian Islam Brunei Darussalam (di bawah Kementerian Hal Ehwal Ugama) pada tahun 1988, kemudian ia dicantumkan kepada Universiti Brunei Darussalam pada tahun 1999 dengan nama Institut Pengajian Islam Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddin (IPISHOAS). Dan dengan izin Allah Subhanahu Wata'ala kini menjadi Universiti Islam.

Bagi penubuhan ini, sebuah Kertas Kerja "Cadangan Penubuhan Universiti Islam Brunei" yang telah disediakan oleh Jawatankuasa Pandu Penubuhan Universiti Islam sebagaimana di atas telah disebarkan ke hadapan Majlis Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam. Baginda telah mengambil maklum kertas cadangan tersebut yang mengandungi antaranya rangka penubuhan, misi, visi, moto, matlamat, objektif dan lain-lain, seterusnya mendapat perkenan baginda. Ini bermakna kertas tersebut merupakan kertas dasar yang telah dipersetujui oleh semua pihak. Jadi untuk melaksanakan kertas dasar tersebut dan setelah tertubuhnya universiti yang dimaksudkan, maka kita memerlukan pula satu Plan Strategik supaya apa-apa yang terkandung dalam kertas tersebut dapat direalisasikan dan benar-benar menjadi kenyataan.

dan falsafah negara ini juga untuk dapat menyebarkan dakwah di dalam dan luar negara. Beliau menambah bahawa adalah perlu didahulukan "niat kerana Allah", mempunyai objektif Islami, fikrah Islam (*Islamic worldview*), falsafah pendidikan Islam dan cara implementasinya berasaskan Islam. (Jawatankuasa Pandu Penubuhan Universiti Islam, Syawal, 1427 / November, 2006 : 3).

Beliau juga menyatakan bahawa memandangkan soal bahasa menjadi kunci pada kejayaan mahasiswa / mahasiswi di sesebuah universiti, maka masalah ini perlu diselesaikan di peringkat matrikulasi atau *pre-session*. Ini bermakna keupayaan menguasai bahasa Arab dan bahasa Inggeris bagi pelajar-pelajar perlu diselesaikan di peringkat tersebut sebelum diterima memasuki mana-mana fakulti. Pembelajaran bahasa-bahasa tersebut boleh diteruskan di universiti untuk tujuan pengukuhan.

Yang Berbahagia Profesor juga menjelaskan bahawa sesebuah universiti akan dilihat sebagai sebuah institusi pengajian tinggi yang cemerlang berasaskan kecemerlangan lima aspek, iaitu (i) pengajaran dan pembelajaran, (ii) penyelidikan, (iii) konsultasi, (iv) khidmat masyarakat dan (v) penerbitan. (Ibid. : 23).

Asas Universiti Islam tulen yang baharu ini ialah Institut Pengajian Islam Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddin (IPISHOAS), Universiti Brunei Darussalam. Institut tersebut sebelum ia dicantumkan ke Universiti Brunei Darussalam pada tahun 1999, namanya ialah Institut Pengajian Islam Brunei Darussalam (IPIBD), yang mana penubuhannya berlaku pada tahun 1988 di bawah Kementerian Hal Ehwal Ugama.

Universiti Islam yang baharu ini telah diumumkan oleh baginda berkebetulan dengan musim Haji Akbar yang mengindahkan lagi saat kelahirannya, sedang umat Islam mengerjakan ibadah Wuquf di Arafah, Mekah Al-Mukarramah, iaitu pada 9 Zulhijjah 1427H bersamaan 1 Januari 2007M sempena Aidil Adha dan Awal Tahun Masihi. Titah baginda :

"Maka untuk itu, bertepatan dengan tahun 2007, beta dengan amat sukacita mengumumkan penubuhan sebuah Universiti Islam sebagai Universiti Kedua di negara ini, universiti tersebut akan dikenali sebagai Universiti Islam Sultan Sharif Ali."

SEBAHAGIAN daripada mahasiswa / mahasiswi UNISSA sedang mengikuti kuliah umum.

BERSAMBUNG